

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Светослав Живков Георгиев, д.м.
Ректор
на Медицински университет „проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Относно: обявен конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина по научна специалност „Кардиология“ за нуждите на Учебен сектор „Кардиология“, Първа катедра по вътрешни болести, Факултет „Медицина“, Медицински университет – Варна и Първа клиника по кардиология, УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна, обнародван в ДВ брой 28 от 28.03.2023 г. Допълнителни условия по конкурса: да не се прилага изискването на чл.137, ал.1, т.6 от ПРАС на Медицински университет – Варна и сумата от точките за група показатели Е за област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт да е 100, без да важи изискването ≥ 80 т. от показател 14.

Със заповед на Ректора на Медицински университет – Варна Р-109-269/25.05.2023 съм определен за член на научното жури по посочения конкурс, а с решение на научното жури Протокол № 1 от 08.06.2023 - за негов председател и рецензент по конкурса.

По обявения конкурс документи са подадени от един кандидат - доц. д-р Мария Негринова Негрева, д.м.н.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси с кандидата.

Получил съм всички необходими документи за изготвяне на рецензията от отдел „Кариерно развитие“ на Медицински университет - Варна. Те са прецизно описани и прегледно подредени от кандидата. Рецензията е изготвена съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

I. Кратка биографична справка за кандидата

Мария Негринова Негрева е родена на 06.11.1981 год., гр. Враца. Завършва през 2000 год. средно образование в Първа езикова гимназия с преподаване на английски език гр. Варна, а висше образование *ОКС магистър по специалност „Медицина“* в Медицински университет - Варна през 2006 год. От същата година до момента работи в Първа клиника по кардиология на УМБАЛ „Света Марина“ - Варна последователно като ординатор (2006-2008 год.), лекар-асистент (2008-2016 год.) и доцент по кардиология (2016-до момента). Придобива специалност по кардиология през 2013 год. Защищава последователно *ОНС*

„Доктор“ по научна специалност „Кардиология“ през 2015 год. и НС „Доктор на науките“ по същата научна специалност през 2022 год.

Кандидатът владее английски, френски и немски език.

II. Научно-изследователска дейност

Цялостната научно-изследователската дейност на доц. д-р Мария Негрева, според подадените за настоящия конкурс документи, включва: 71 научни публикации с общ импакт фактор 79.913; дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ на тема „Динамика в оксидативния статус при пациенти с пароксизмално предсърдно мъждене“ (2014 год.); дисертационен труд за придобиване на НС „Доктор на науките“ на тема „Пароксизмално предсърдно мъждене - ранни отклонения в коагулационна и фибринолитична система“ (2022 год.); хабилитационен труд - монография на тема „Предсърдно мъждене. Промени в цитокинния отговор“ (2016 год.); хабилитационен труд – монография на тема „Тромбоцити - фундаментални и клинични проекции“ (2023 год.); съавторство в 1 учебник и 1 учебно пособие. От направената справка за подобност от Библиотеката на МУ-Варна няма данни за плагиатство. 51 от научните публикации са представени за ОНС „Доктор“, АД „Доцент“ и НС „Доктор на науките“.

Доц. Негрева е участвала в 72 научни форума, като е представила списък и доказателствен материал за 41 участия. От тях 17 са в Европейски конгреси с представени собствени резултати – 6 орални презентации и 11 постерни участия. 12 от участията в Европейски конгреси са публикувани в реферирани в световните бази данни списания (WOS/Scopus).

За настоящия конкурс научната продукция на доц. Мария Негрева включва: 20 научни публикации - 14 публикации в чуждестранни списания (4 от тях са реферирани в световните бази данни WOS/Scopus) и 6 в български списания; хабилитационен труд – монография на тема „Тромбоцити - фундаментални и клинични проекции“; съавторство в учебно пособие „Клинична ехокардиография“, както и описаните по-горе два дисертационни труда. Видно от представената Академична справка, тази научна продукция *надхвърля минималните количествени наукометрични изисквания* за заемане на АД „Професор“ предвидени в ПРАС на МУ-Варна по всички показатели както следва по-долу, въпреки наскоро защитената НС „Доктор на науките“ и изключване на голяма част от научната продукция за целите на конкурса:

- По показатели Г5-Г9 – представя 202 т. (задължителен минимум 200 т.)
- По показател Г7 – представя 135 т. (задължителен минимум за клинична специалност 80 т.)
- По показатели Д10-Д12 - представя 680 т. (задължителен минимум 100 т.)
- По показатели Е13-Е22 - представя 116.67 т. (задължителен минимум 100 т.)

- Налични пълнотекстови публикации, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „Професор“ – 116 т.

Доказателство за значимостта на научната дейност на кандидата е броят на забелязаните положителни цитирания – общо 60, като повечето от тях (37 броя) са в научни издания, индексирани и реферирани в световните бази данни списания (WOS/Scopus). Броят цитирания е равномерно разпределен в годините, което е доказателство за постоянството в научната активност на кандидата.

Към момента доц. Негрева участва в два големи научни проекти: "Изследване на приложението на нови математически методи за анализ на кардиологични данни", съвместно с изследователи от института по роботика при БАН; „Circulating Histone Proteins as Biomarkers of Disease (CHiP-BiD)” по ННП „Хоризонт – 2021“.

Приемам без забележки справката на доц. Негрева за научните приноси. Представени в обобщен вид ярко се открояват приносите в следните направления:

1. Приноси свързани с изследването на коагулационни и фибринолитични показатели, както и показатели на тромбоцитна активност, при пациенти с пароксизмално предсърдно мъждене (Публикация № 1, 3 и 4, Показател Г7)

Представени са директни и убедителни доказателства за развитие на ранен значим системен хиперкоагулабилитет в хода на кратките (≤ 24 часа) епизоди пароксизмално предсърдно мъждене, вкл. при пациенти с много нисък тромбоемболичен риск (CHA₂DS₂-VASc score = 0 извън полова характеристика) и е очертана ясно необходимостта от: своевременна перипроцедурна антикоагулантна терапия до пълно възстановяване на хемостазията профил съобразено с хеморагичния риск; най-ранен опит за възстановяване на синусов ритъм (Публикация № 1 и 3, Показател Г7; Показател Е13).

Дадена е обективна предпоставка за клинично търсене на ефективна антикоагулация чрез повлияване активността на FXI и FXII (Публикация № 1 и 3, Показател Г7; Показател Е13).

Установено е добра диагностична възможност за идентифициране появата на пароксизмални епизоди предсърдно мъждене в плазмената активност на FVIII (Публикация № 1, показател Г7). Очертана е възможност за предикция на исхемичен мозъчен инсулт при тези пациенти чрез плазмените нива на TF, FVIII и витронектин (Публикация № 3, показател Г7).

Показана е усилена тромбоцитната активност в същата група пациенти чрез установени повишени плазмените нива на β -TG и TF-4 (Публикация № 4, показател Г7).

2. Приноси свързани с изследване на приложението на математически методи за анализ на кардиологични данни (Публикация № 2, Показател Г7; Публикация № 5, Показател Г8)

Показано е, че анализ на вариабилността на сърдечната честота от холтер-ЕКГ запис чрез метода Poincaré plot (SD1) и Detrended Fluctuation Analysis ($\alpha 2$ и αall) има

отлична диагностична стойност за надкамерни екстрасистоли (Публикация № 2, Показател Г7), както и възможност за разграничаване на пациенти със сърдечна недостатъчност, което в клиничната практика ще подобри диагнозата и ранното откриване на заболяванията (Публикация № 5, Показател Г8).

3. Принос свързан с изследване на ехокардиографски показатели и серумни нива на NT-proBNP при пациенти с имплантиран двукухинен пейсмейкър DDDR (Публикация № 1, Показател Г8)

Доказано е ранно левопредсърдно ремоделиране след имплантиран двукухинен пейсмейкър DDDR (до 24-та седмица) като е установено значимо покачване на индекса на левопредсърден обем, както и покачване на серумни нива на NT-proBNP.

4. Принос свързан с изследване на ендодонтската патология при пациенти със сърдечно-съдови заболявания (Публикация № 6, Показател Г8)

Показана е връзка между оралната хигиена и рисковата характеристика на пациенти със сърдечно-съдови заболявания, което е основание тези пациенти да бъдат приоритет за стоматолозите при профилактиката на денталното здраве (Публикация № 6, Показател Г8).

5. Принос свързан с оценка на хемодинамичната характеристика при високо нормално артериално налягане чрез импеданс-кардиография и капиляроскопия (Публикация № 7, Показател Г8)

Получен е доказателствен материал в потвърждение на становището, че при лица с високо нормално артериално налягане има по-изразени промени (спрямо нормално артериално налягане) в съдовата стена на макро- и микро ниво, които могат да бъдат оценени с помощта на неинвазивни методи (Публикация № 7, Показател Г8).

6. Приноси свързани с изследване на неврологичните усложнения след отворена сърдечна операция (Публикация № 4, Показател Г8)

Установено е разлика в характера и честотата на неврологичните усложнения след операция по повод аорто-коронарен байпас и клапно протезиране (Публикация № 4, Показател Г8). Прецизирани са разликите в рисковите фактори за неврологични усложнения след операция по повод аорто-коронарен байпас и клапно протезиране (Публикация № 4, Показател Г8).

7. Принос на представеното учебно пособие „Клинична ехокардиография“ (Показател E21)

Съдържанието в него, израз на основно направление в клиничната и експертна дейност на доц. Негрева, представя възможностите на съвременната ехокардиография за диагностициране, оценка и проследяване на сърдечно-съдовите заболявания, като богатата информация е онагледена с множество цветни илюстрации.

Особено място заемат трудовете Публикация № 2 и 3 от Показател Г8, както и обзорните статии от списъка с пълнотекстови публикации извън минималните наукометрични изисквания за АД “професор“, тъй като те представляват задълбочен и актуален прочит на разглежданите в тях проблеми.

Признание за научно-изследователската дейност на доц. Негрева е ролята ѝ на секционен редактор на списанието на МУ-Варна Scripta Scientifica Medica, участието ѝ в редакционните колегии на списанията Thrombosis and hemostasis: Research, Journal of blood disorders, Merit Res. J Med. Med. Sci., както и предоставената възможност за рецензент за списание Clinical and applied thrombosis and hemostasis.

III. Учебно-преподавателска дейност

Учебно-преподавателската дейност на доц. Негрева започва през 2008 год. като асистент по кардиология към катедра „Вътрешни болести“, УНС по кардиология и ревматология на МУ-Варна. През 2016 год. е избрана за доцент по кардиология към същата катедра. От 2018 год. е ръководител на УС по кардиология към Първа катедра по вътрешни болести на МУ-Варна.

Към момента доц. Негрева води занятия на студенти както следва: по дисциплина „Вътрешни болести част I“, IV курс АЕО и БЕО специалност „Медицина“; по дисциплина „Вътрешни болести“, II курс БЕО, специалност „Рехабилитатор“; по дисциплина „Фармакотерапия“, V курс БЕО, специалност „Фармация“; по дисциплина „Вътрешни болести“, III курс БЕО, специалност „Кинезитерапевт“; по избираема учебна дисциплина „Кардиология“, специалност „Медицина“. Учебно-преподавателската дейност на кандидата включва и регулярна работа със стажант-лекари VI курс АЕО и БЕО, специалност „Медицина“, както и специализанти по кардиология към МУ – Варна. От представената справка за учебната натовареност на доц. Негрева, издадена от МУ-Варна, е видно, че кандидатът покрива и надвишава изискванията за учебна годишна натовареност за заемане на АД „професор“ според ПРАС на МУ-Варна.

Доц. Негрева е председател на изпитни комисии за семестриален изпит „Вътрешни болести част I“ IV курс АЕО и държавен изпит „Вътрешни болести“ VI курс АЕО. Екзаминатор е в изпитни комисии за семестриален изпит „Вътрешни болести част I“ IV курс БЕО, държавен изпит „Вътрешни болести“ VI курс БЕО, държавен изпит за придобиване на специалност „Кардиология“ и „Обща медицина“. Обучаващ по ВСД – ехокардиография, експертно ниво към МУ-Варна и екзаминатор в изпитна комисия за придобиване на правоспособност по дейността.

Комплексната ѝ работа като преподавател и екзаминатор по кардиология едновременно на студенти, стажант-лекари и специализанти е добрата предпоставка в качеството на ръководител на УС по кардиология адекватно и ефективно да актуализира учебните програми по кардиология на всички специалности в МУ-Варна. Доказателство за учебно-преподавателският ѝ опит е функцията ѝ на отговорник по акредитацията на клиниката, в която работи, за обучение по специалност „кардиология“.

Доц. Негрева е била научен консултант на един дипломант (ТУ-София, 2015 год.), ръководител към момента е на 4 докторанти – 3 докторанти по докторска програма „Кардиология“, 1 докторант по докторска програма „Управление на здравните грижи“.

Представените сведения безспорно показват развитие в учебно-преподавателската дейност на доц. Негрева и натрупан опит в нея, което е от изключително значение за академичното развитие на всеки преподавател.

IV. Лечебно-диагностична и експертна дейност

Трудовият стаж като лекар на доц. Негрева е над шестнадесет години, видно от издаденото удостоверение от УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД – гр. Варна. След дипломирането си от МУ – Варна, през 2006 год. започва работа в УМБАЛ „Света Марина“ – Варна, където работи и към момента. Последователно заема длъжностите лекар, лекар асистент специализант, лекар асистент кардиолог и лекар доцент кардиолог.

От 2013 год. кандидатът е с призната специалност по кардиология. Същата година придобива професионална квалификация по ехокардиография – фундаментално ниво, а през 2017 год. - експертно ниво по ехокардиография.

Лечебно-диагностичната и експертна дейност на кандидата са насочени към неинвазивната диагностика. Преминала е множество курсове за повишаване квалификацията по специалността, по-важни от които са провежданите последователно дългосрочни специализации в Universitätsklinikum Augsburg, Аугсбург, Германия под ръководството на проф. д-р Лудвиг фон Шайдт и в Ospedale Niguarda Ca' Granda di Milano, Милано, Италия.

Член е на редица утвърдени професионални организации: Дружество на кардиолозите в България (ДКБ), управителен съвет на РК на БЛС – Варна, Европейско дружество по кардиология (ESC), Европейска асоциация по сърдечно-съдова образна диагностика (EACVI), Европейска асоциация за перкутанна сърдечно-съдова интервенция (EAPCI) и др.

V. Заключение

Доц. Мария Негрева има богата научно-изследователска дейност и индивидуален почерк на прецизен изследовател. В годините последователно е развивала своите учебно-преподавателски умения, естествено произтичащи от натрупването на клиничен опит и намиращи реализация в академичното ѝ развитие. Член е на редица научни дружества и редакционни колегии на списания с доказана медицинска стойност.

Положителното ѝ развитие във всички проекции на академизма, покриващо изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и ПРАС на МУ-Варна за заемане на АД „Професор“ ми позволяват да дам **положителна оценка на кандидата** и да **подкрепя присъждането на академична длъжност „Професор“** на доц. д-р **Мария Негрева, д.м.н.** за нуждите на Учебен сектор „Кардиология“, Първа катедра по вътрешни болести, Факултет „Медицина“, Медицински университет - Варна и Първа клиника по кардиология, УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД-Варна.

12.07.2023 год.
гр. Варна

Подпис:

/проф. д-р Светослав Георгиев, д.м./